

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

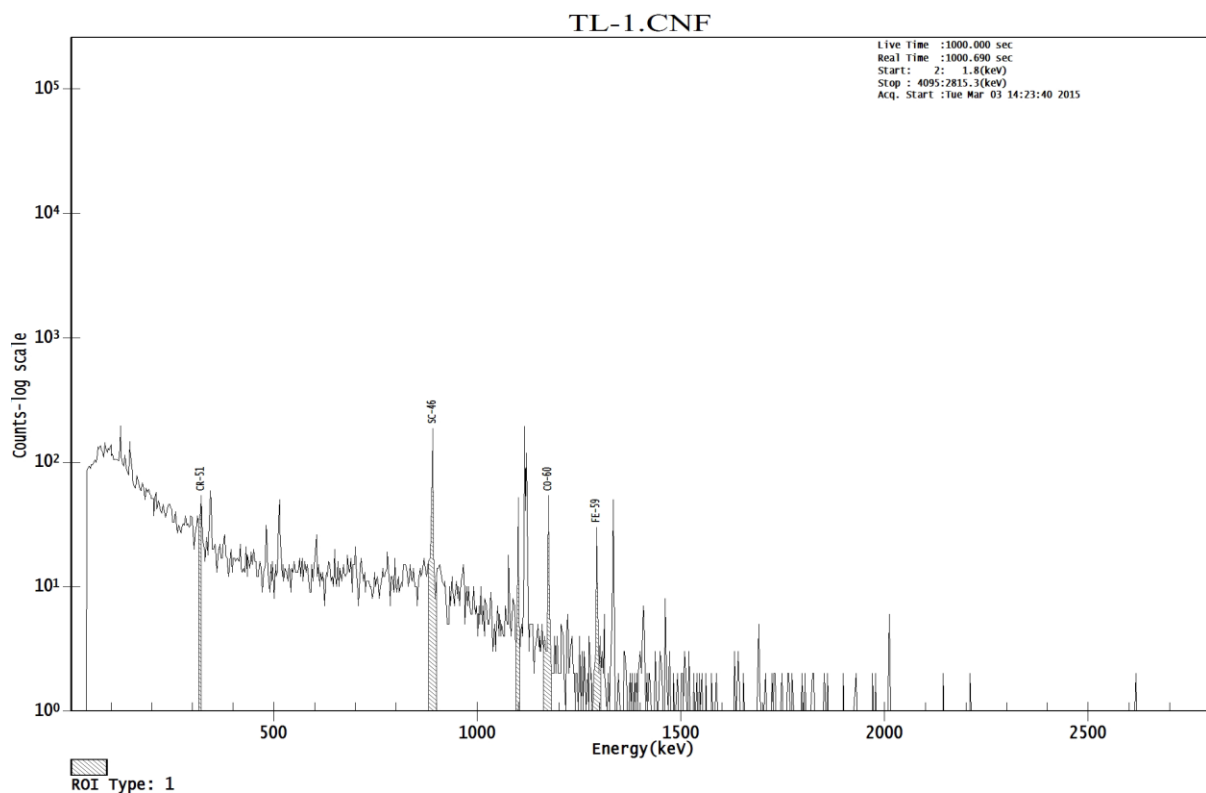
4.1 สเปกตรัม

เมื่อนำสารตัวอย่าง คือ ผักกาดหอม และใบบัวบก มาวิเคราะห์โดยวิธีอาบนิวตรอน (INAA) ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์หาโลหะหนักได้ผลดังตารางที่ 1

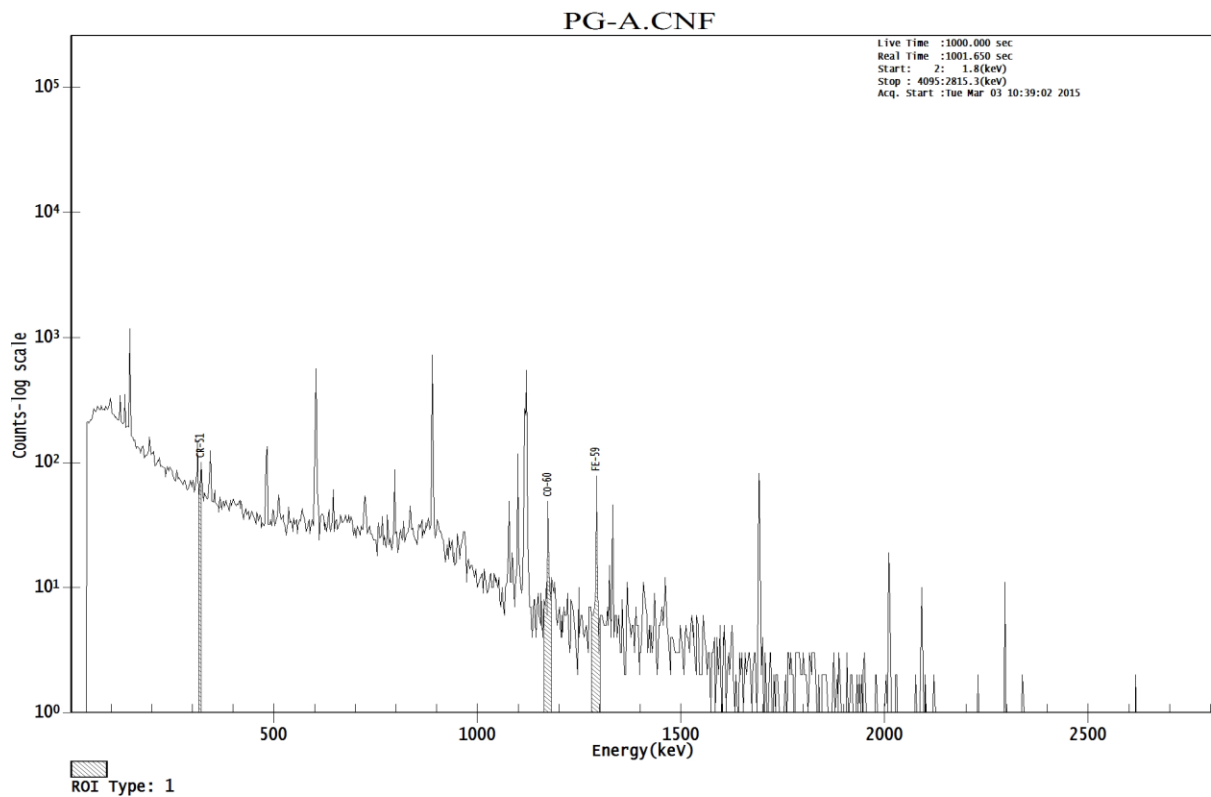
ตาราง 1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ INAA

Neutron flux	เวลาในการอาบรังสี	เวลาในการสลายรังสี	เวลาที่ใช้ในการวัดรังสีแกมมา
2.74×10^{12} n/cm ²	10 sec	5 min	180 sec
	10 hr	10 d	1000 sec

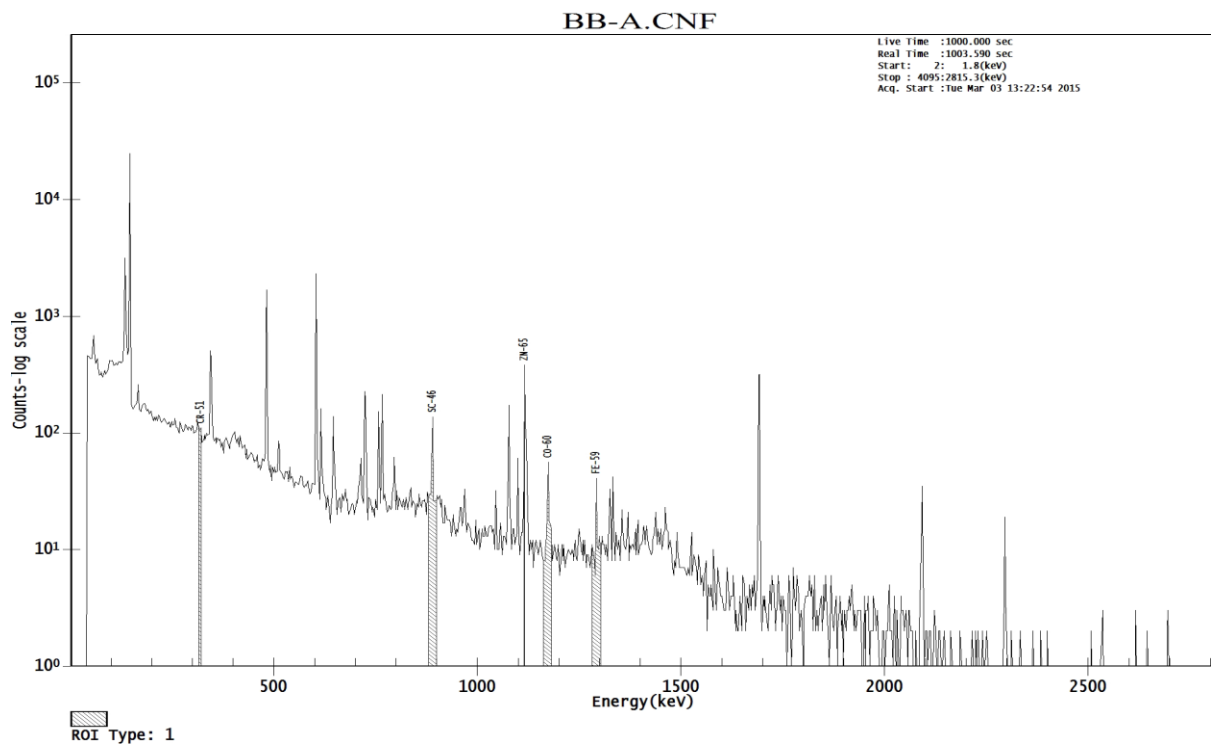
ได้ผลการวิเคราะห์สเปกตรัมของรังสีแกมมา ดังนี้

รูป 1 ตัวอย่างสเปกตรัมรังสีแกมมาที่ได้จากการอาบนิวตรอนของสารมาตรฐาน

รูป 2 ตัวอย่างสเปกตรัมรังสีแกมมามีได้จากการอาบนิวตรอนของผักกาดหอม

รูป 3 ตัวอย่างสเปกตรัมรังสีแกมมามีได้จากการอาบนิวตรอนของใบบัวบก

4.2 ผลการวิเคราะห์

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ธาตุโดยวิธี NAA

จากสเปกตรัมของรังสีแกมมาที่วิเคราะห์ ซึ่งแสดงระดับพลังงานและค่านับต่อหน่วยเวลา สามารถระบุธาตุที่พบในตัวอย่างผักกาดหอม และใบบัวบก ดังนี้

ตาราง 1 แสดงธาตุที่พบจากการวิเคราะห์คุณภาพโดยการอาบนิวตรอน

เวลาที่ใช้ในการอาบรังสี	สารตัวอย่าง	ธาตุที่ตรวจพบ
10 sec	ผักกาดหอม	Al, Mn, Ca, Br, Mg, Na, Cl
	ใบบัวบก	Al, Mn, Ca, Br, Mg, Na, Cl
10 hr	ผักกาดหอม	Co, Fe, Cr, La
	ใบบัวบก	Co, Fe, Cr, La

ตาราง 2 แสดงปริมาณธาตุ ที่พบจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการอาบนิวตรอน 10 วินาที

สารตัวอย่าง	Al(ppm)	Mn(ppm)	Ca(%)	Br(ppm)	Mg(%)	Na(%)	Cl(%)
ผักกาดหอม	3524±318	68.81±0.22	1.33±0.06	20.36±3.49	0.36±0.07	0.29±0.7	1.79±0.04
ใบบัวบก	427.49±18.92	625.53±17.41	1.42±0.08	127.58±4.02	1.32±0.07	1.09±0.05	2.62±0.00

ตาราง 3 แสดงปริมาณธาตุ (ppm) ที่พบจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการอาบนิวตรอน 10 ชั่วโมง

สารตัวอย่าง	Co	Fe	Cr	La
ผักกาดหอม	1.01±0.16	1506±54.34	0.57±0.13	4.36±0.30
ใบบัวบก	0.61±0.16	458.81±87.44	1.2±0.06	1014±0.45

ผลการวิเคราะห์โดยวิธี INAA พบธาตุในผักกาดหอม ดังนี้ Al, Mn, Ca, Br, Mg, Na, Cl Co, Fe, Cr, Sc และ La และพบธาตุในใบบัวบกดังนี้ Al, Mn, Ca Br, Mg, Na, Cl Co, Fe, Cr, Sc และ La

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ธาตุวิธี AA

ตาราง 4 แสดงปริมาณธาตุ (ppm) ที่พบในผักกาดหอมจากการวิเคราะห์โดย วิธี AA flameless

โลหะหนัก	Cd	Co	Fe	Pb	Cr	Zn
ppm	<0.001	7.2	530.4	<0.001	<0.001	67.8

ตาราง 5 แสดงปริมาณธาตุ (ppm) ที่พบในใบบวบกจากการวิเคราะห์โดย วิธี AA flameless

โลหะหนัก	Cd	Co	Fe	Pb	Cr	Zn
	<0.001	8.3	865.3	<0.001	-	110.4

ผลการวิเคราะห์โดยวิธี AA flameless พบธาตุในผักกาดหอม และใบบวบก ดังนี้ Co, Fe, และ Zn

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณโลหะหนักในสารตัวอย่างผักกาดหอม

วิธีการวิเคราะห์/ โลหะหนัก (ppm)	Cd	Co	Fe	Pb	Cr	Zn
INAA	-	1.01 ± 0.16	1506 ± 54.34	-	0.57 ± 0.13	-
AA	<0.001	7.2	530.4	<0.001	<0.001	67.8

ตาราง 7 แสดงปริมาณโลหะหนักสารตัวอย่างใบบวบก

วิธีการวิเคราะห์/ โลหะหนัก (ppm)	Cd	Co	Fe	Pb	Cr	Zn
INAA	-	0.61 ± 0.16	458.81 ± 87.44	-	1.2 ± 0.06	-
AA	<0.001	8.3	865.3	<0.001	-	110.4

จากตารางพบว่า การวิเคราะห์หาชนิดและปริมาณของโลหะหนัก คือ แคดเมียม (Cd) และ ตะกั่ว (Pb) ไม่สามารถหาได้โดยเทคนิค NAA วิธี INAA ได้ต้องหาโดยเทคนิค NAA วิธีอื่น ส่วน Zn สามารถวัดเจอแต่เนื่องจากมีพลังงานใกล้เคียงกับ Br จึงทำให้ค่าพลังงานซ้อนทับกันและไม่สามารถวัดได้

เทคนิค NAA วิธี INAA ยังสามารถพบชนิดและปริมาณของธาตุอื่นๆ ได้แก่

ธาตุ	ผักกาดหอม	ใบบวบก	หน่วย
Al	3524 ± 318	427.49 ± 18.92	ppm
Mn	68.81 ± 0.22	625.53 ± 17.41	ppm
Ca	1.33 ± 0.06	1.42 ± 0.08	%
Cl	1.79 ± 0.04	2.62 ± 0.00	%
Mg	0.36 ± 0.07	1.32 ± 0.07	%

Br	20.36 ± 3.49	127.58 ± 4.02	ppm
K	7.12 ± 1.57	2.34 ± 0.29	%
Na	0.29 ± 0.7	1.09 ± 0.05	%
La	4.36 ± 0.30	1014 ± 0.45	ppm